
8. SPOČÍVANIE VYDÁVACEJ VÄZBY

K spočívaniu vydávacej väzby

§ 17 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze

Ustanovenie § 17 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze je potrebné interpretovať v súvislosti s § 16 ods. 1 a 2 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze, keďže podľa prvého z označených ustanovení ide (rovnako ako podľa ďalších dvoch) stále o vydávaciú väzbu, aj keď spočíva. Ak teda nenastanú alternatívy uvedené v § 16 ods. 2 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze, nie je spočívajúca vydávacia väzba obligatórna a o väzbe sa rozhodne podľa kritérií uvedených v § 16 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze.

(uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 14. apríla 2016, sp. zn. 2 Tost 11/2016, R 13/2017)

Z odôvodnenia:

V prvom rade treba k veci uviesť, že § 17 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze upravuje tzv. spočívajúcu vydávaciú väzbu, ktorá sa uplatní vtedy, ak je vyžiadaná osoba vo vnútroštátnej väzbe v súvislosti s jej trestným stíhaním slovenskými orgánmi, resp. je vo výkone trestu odňatia slobody právoplatne uloženého slovenským súdom.

Uvedené zákonné ustanovenie je pritom nutné vykladať s ohľadom na § 16 ods. 1 a 2 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze upravujúcich vydávaciú väzbu tým spôsobom, že pokiaľ v čase rozhodovania o vydávacej väzbe, ktorá má spočívať, vyžiadaná osoba súhlasila s jej vydaním, alebo ak už bolo rozhodnuté o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu, má táto väzba obligatórny charakter. Jej účelom je totiž, rovnako ako v prípade vydávacej väzby podľa § 16 ods. 2 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze, aby po prepustení vyžiadanej osoby z vnútroštátnej väzby, resp. z výkonu trestu odňatia slobody, mohlo byť v ustanovenej lehote zrealizované jej odovzdanie orgánom štátu pôvodu. V ostatných prípadoch je aj pri rozhodovaní o tzv. spočívajúcej vydávacej väzbe nutné skúmať, či je táto potrebná na zabezpečenie prítomnosti vyžiadanej osoby v konaní o európskom zatýkacom rozkaze na území SR alebo

na zabránenie, aby nedošlo k zmareniu účelu tohto konania [§ 16 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze (primerane aj R 89/2015)].

V prerokovanej veci sťažovateľ nesúhlasil s jeho vydaním do Rakúskej republiky a nebolo ani rozhodnuté o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu. No samotný charakter a závažnosť trestnej činnosti, z ktorej je v Rakúskej republike dôvodne podozrivý, a citeľný trest, ktorého uloženie mu v Rakúsku v prípade odsúdenia hrozí, v spojení s absenciou výraznejších väzieb na území SR (žije sám a v SR má iba starú mamu) dostatočne odôvodňujú potrebu zabezpečenia jeho prítomnosti na území SR aj po jeho prepustení z vnútroštátnej väzby, prípadne z výkonu trestu odňatia slobody, ak bude odsúdený, keďže v opačnom prípade by mohlo dôjsť k zmareniu účelu konania o európskom zatýkacom rozkaze. Treba pritom uviesť, že sťažovateľ bol pred rozhodnutím o jeho vydávacej väzbe k veci vypočutý, a to v prítomnosti svojho obhajcu.

Skutočnosť, že je vyžiadaná osoba občanom SR, nie je dôvodom odmietnutia vykonania európskeho zatýkacieho rozkazu (§ 23 ods. 4 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze). Slovenské súdy pritom nemôžu v konaní o európskom zatýkacom rozkaze skúmať dôvodnosť podozrenia zo spáchania skutku, pre ktorý je osoba vyžiadaná, a ani správnosť právnej kvalifikácie tohto činu z hľadiska práva štátu pôvodu. Túto otázku sú oprávnené riešiť len príslušné justičné orgány štátu pôvodu, a ako už bolo uvedené, zo strany slovenských justičných orgánov neprichádza v posudzovanej veci do úvahy ani skúmanie obojstrannej trestnosti (R 7/2012 a R 93/2014).

9. ROZHODNUTIE SÚDU O VÄZBE

☞ K rozhodnutia súdu o väzbe

§ 18 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze

Z čl. 5 ods. 1 písm. c) a f) Dohovoru a § 15 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze vyplýva, že inštitút predbežnej väzby v konaní o európskom zatýkacom rozkaze má iný charakter, než väzba v rozsahu jej úpravy v štvrtej hlave prvej časti prvého až tretieho dielu TP (§ 71 až 87 TP). To platí nielen o dôvodoch tejto väzby (§ 71 TP), ale aj o rozhodovaní o väzbe (§ 72, najmä ods. 2 TP).

(z odôvodnenia uznesenia Najvyššieho súdu SR z 21. decembra 2015, sp. zn. 4 Tost 40/2015)

☞ K rozhodnutia súdu o väzbe

§ 18 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze

Väzba ako zaisťovací inštitút predstavuje najzávažnejší zásah do osobnej slobody jednotlivca, preto v súvislosti s rozhodovaním o väzbe treba dbať na zásady primeranosti a zdržanlivosti, t. j. vždy by mali byť využité opatrenia, ktoré najlepšie budú viesť k dosiahnutiu účelu, zároveň však nebudú neprimerane zasahovať do základných práv a slobôd osoby, voči ktorej sa uplatňujú.

Subsidiarita právnej úpravy v Trestnom poriadku k zákonu č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze vyplýva z § 1 ods. 2 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze. Zákon č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze je tzv. *lex specialis* (pozn. editora – *lex specialis osobitný/speciálny zákon*), preto jeho ustanovenia majú prednosť pred ustanoveniami Trestného poriadku, ktoré sa použijú iba vtedy, ak zákon č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze nemá osobitné ustanovenia. Vo vzťahu k rozhodovaniu o predbežnej väzbe tomu nasvedčuje aj skutočnosť, že zákon č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze priamo vylučuje skúmanie dôvodov väzby podľa Trestného poriadku.

Z hľadiska splnenia materiálnych podmienok súd skúma existenciu konkrétnych skutočností odôvodňujúcich obavu, že vyžiadaná osoba ujde, alebo

sa bude skrývať. Okrem skutkových okolností uvedených v európskom zatýkacom rozkaze prihliada pri svojom rozhodovaní aj na iné skutočnosti, najmä či vyžiadaná osoba je alebo nie je cudzinec, ak je cudzinec, či sa zdržiava na území SR oprávnené, ďalej to, aké má vyžiadaná osoba väzby k SR, aké sú jej osobné a majetkové pomery, rodinné väzby, či je zamestnaná, aký má zdroj obživy alebo to, akú má kriminálnu minulosť.

(z odôvodnenia uznesenia Najvyššieho súdu SR z 18. decembra 2015, sp. zn. 4 Tost 39/2015)

K rozhodnutia súdu o väzbe

§ 18 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze

V dvojinštančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a preto je nadbytočné, aby odvolací súd opakoval vo svojom rozhodnutí správne skutkové a právne závery súdu prvého stupňa.

(z odôvodnenia uznesenia Najvyššieho súdu SR z 24. júla 2015, sp. zn. 1 Tost 6/2015)

K rozhodnutia súdu o väzbe

§ 18 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze

Inštitút vydávacej väzby v konaní o európskom zatýkacom rozkaze má iný charakter ako väzba v rozsahu jej úpravy v štvrtej hlave prvej časti Trestného poriadku. Súd v tomto štádiu nemôže skúmať ani dôvodnosť podozrenia zo spáchania skutku, pre ktorý je osoba vyžiadaná, a správnosť právnej kvalifikácie tohto činu z hľadiska práva štátu pôvodu. Z hľadiska právneho poriadku SR otázku právnej kvalifikácie skúma až pri rozhodovaní o výkone európskeho zatýkacieho rozkazu. Súd v štádiu predbežného vyšetrovania (prvé štádium), v ktorom sa skúmajú dôvody a podmienky podania návrhu na vykonanie európskeho zatýkacieho rozkazu, pri rozhodovaní o väzbe skúma len splnenie zákonných podmienok relevantných pre rozhodnutie o väzbe vyžadanej osoby v zmysle zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze.

(z odôvodnenia uznesenia Najvyššieho súdu SR z 30. apríla 2014, sp. zn. 3 Tost 15/2014)

 K rozhodnutia súdu o väzbe

§ 18 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze

Súd pri rozhodovaní o väzbe zadržanej osoby podľa § 17 zákona č. 403/2004 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze (*pozn. editora – v súčasnosti § 16 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze*) má k dispozícii európsky zatýkací rozkaz s náležitostami vyplývajúcimi zo zákona č. 403/2004 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze [vzor č. 1 prílohy tohto zákona (*pozn. editora – v súčasnosti vzor č. 1 prílohy zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze*)], nie však kompletný spisový materiál, týkajúci sa trestného stíhania, v rámci ktorého bol zatýkací rozkaz vydaný. Za daného stavu by nebolo možné skúmať dôvody väzby z pohľadu kritérií, ktoré vyžaduje § 71 ods. 1 písm. a) až c) a § 71 ods. 2 písm. a) až e) TP.

(z odôvodnenia uznesenia Najvyššieho súdu SR z 22. januára 2008, sp. zn. 2 Tost 2/2008)

 K rozhodnutia súdu o väzbe

§ 18 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze

- I. Rozhodnutím o väzbe sa rozumie nielen rozhodnutie o vzatí alebo nevzatí obvineného do väzby a ďalších konaniach v tejto súvislosti, ako vyplývajú z § 72 ods. 1 TP, ale analogicky aj konanie a rozhodovanie o väzbe v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 403/2004 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze (*pozn. editora – v súčasnosti zákon č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze*).
- II. Z výkladu § 371 ods. 2 TP potom jednoznačne vyplýva, že právo podať dovolanie proti rozhodnutiu, ktorým bolo porušené ustanovenie Trestného zákona alebo Trestného poriadku o väzbe (ako aj o podmieničnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody), má iba minister spravodlivosti, ale toto právo nemá obvinený, a to ani v konaní o väzbe podľa zákona č. 403/2004 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze *a contrario* (*pozn. editora – a contrario znamená v protiklade*).

(uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. júna 2007, sp. zn. 1 Tdo V 5/2007)

Z odôvodnenia:

Podľa § 368 ods. 1 TP dovolanie možno podať proti rozhodnutiu súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená.

Podľa § 382 písm. d) TP dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 372 alebo § 373 TP ani po postupe podľa § 379 ods. 1 TP.

Podľa § 371 ods. 2 TP minister spravodlivosti podá dovolanie, okrem dôvod uvedených v § 371 ods. 1 TP, aj vtedy, ak napadnutým rozhodnutím bolo porušené ustanovenie Trestného zákona alebo Trestného poriadku o väzbe alebo podmieničnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody.

Z dikcie uvedeného ustanovenia vyplýva, že minister spravodlivosti má v porovnaní s obvineným a generálnym prokurátorom širšie oprávnenia podať dovolanie. Okrem prípadov uvedených v § 371 ods. 1 TP môže podať dovolanie aj v prípade rozhodnutia o väzbe (§ 72 ods. 1 TP) alebo o podmieničnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. Rozhodnutím o väzbe sa rozumie nielen rozhodnutie o vzatí alebo nevzatí obvineného do väzby a ďalších konaniach v tejto súvislosti, ako vyplývajú z § 72 ods. 1 TP, ale analogicky aj konanie a rozhodovanie o väzbe v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 403/2004 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze (*pozn. editora – v súčasnosti zákon č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze*).

Z výkladu § 371 ods. 2 TP potom jednoznačne vyplýva, že právo podať dovolanie proti rozhodnutiu, ktorým bolo porušené ustanovenie Trestného zákona alebo Trestného poriadku o väzbe (ako aj o podmieničnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody), má iba minister spravodlivosti, ale toto právo nemá obvinený.

Obvinený alebo osoby uvedené v § 369 ods. 5 TP (a rovnako tak generálny prokurátor) môžu podať dovolanie len proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Rozhodnutím, ktorým bola vec právoplatne skončená, treba podľa § 368 ods. 1 TP o prípustnosti dovolania rozumieť právoplatné rozhodnutie súdu vo veci samej.